

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»**

**Гуманітарний факультет
Кафедра германської філології та перекладу**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІНОЗЕМНА МОВА (АНГЛІЙСЬКА, НІМЕЦЬКА, ФРАНЦУЗЬКА)**

Освітній рівень	Перший (бакалавр)	
Програма навчання	обов'язкова	
Галузь знань	10	Природничі науки
спеціальність	103	Науки про Землю
Освітня програма	Геологія нафти і газу	
Обсяг дисципліни	8 кредитів (240 академічних годин)	
Види аудиторних занять	практичні заняття (120 академічних годин)	
Форма контролю	диференційований залік, екзамен	

Викладачі:

Англійська мова: Мангура С.І., викладач кафедри германської філології та перекладу (понад 40 публікацій наукового, науково-методичного і науково-технічного характеру, з поміж яких 2 у НБД Scopus, 7 статей у фахових виданнях, 1 навчальний посібник)

Колос Ю.З. доцент, кафедра загального мовознавства та іноземних мов (понад 30 публікацій наукового, науково-методичного і науково-технічного характеру, з поміж яких 17 статей у фахових виданнях, 1 навчальний посібник).

Французька мова: Галаур С.П., доцент кафедри ЗМтаІМ, к.філол.н., доцент (понад 70 публікацій наукового, науково-методичного, науково-популярного характеру, з-поміж яких 30 статей у фахових виданнях, 7 статей у НМБ Index Copernicus, 1 практ. посібн., 2 монографії (у співавторстві)).

Німецька мова: Якубенко І.В., ст.викладач кафедри ЗМтаІМ, к.філол.н., (понад 17 публікацій наукового, науково-методичного, з поміж яких 15 статей у фахових виданнях, 3 НМБ Index Copernicus, 1 монографія у співавторстві).

Мета навчальної дисципліни: Метою дисципліни «Іноземна мова» на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти є розвиток іншомовної комунікативної компетенції на визначеному Програмою рівні В2 (незалежний користувач) для забезпечення ефективного спілкування майбутніх фахівців в академічній і професійній сферах у найбільш типових ситуаціях, розвиток іншомовних комунікативних умінь на рівні В 2 у читанні, аудіюванні, говорінні (діалогічному й монологічному мовленні) і письмі. Досягнення цієї мети відбувається поступово – упродовж усіх чотирьох років підготовки бакалавра.

Програмні компетентності: здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; здатність спілкуватися іноземною мовою.

Завдання навчальної дисципліни: формування та розвиток мовних навичок (фонетичних, лексичних, граматичних – через аудіювання, читання, письма й монологічне та діалогічне мовлення) для досягнення студентом мовної компетенції не нижче рівня В2, в межах передбачених тематичним планом.

Передумови для вивчення дисципліни: головною передумовою для вивчення дисципліни є оволодіння студентами базовими навичками іншомовного спілкування та міжмовної комунікації в рамках дисциплін «Іноземна мова» та «Українська мова», що

викладаються у закладах загальної середньої освіти. Сформовані раніше навички, здобуті знання та набуті комунікативні вміння на рівні B1.

Програмні результати навчання за ОПП: спілкуватися іноземною мовою за фахом.

Програмні результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати: видо-часові форми дієслова, основні категорії іменника, прикметника, прислівника, займенника, типи речень; знати загальнонаукову та термінологічну лексику в межах тем, передбачених даною програмою; знати особливості перекладу загальнонаукової лексики, технічних термінів та граматичних конструкцій, характерних для науково-технічного тексту;

вміти: розуміти на слух основний зміст автентичних текстів в межах тем, передбачених програмою, повно і точно розуміти висловлювання викладача та мовленнєвих партнерів, короткі повідомлення, що стосуються професійної сфери; уміти вести діалоги різних функціональних типів, обсяг яких відповідає вимогам програми; володіти різними типами монологічного мовлення (повідомлення, розповідь, опис, переконання, презентація-довідь) в обсязі вимог програми; уміти читати тексти (переважно автентичні) з розумінням основного змісту та повним розумінням в залежності від комунікативної мети; володіти навичками техніки письма та вмінням користуватися письмом у найбільш типових ситуаціях професійного спілкування; уміти реферувати, анотувати та перекладати зі словником літературу зі спеціальності; вміти використовувати різноманітні стратегії для оптимізації процесу самостійної роботи (засвоєння матеріалу, пошуку інформації, планування, організації, моніторингу й оцінювання навчальної діяльності).

Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом вивчення навчальної дисципліни.

Мінімальний порогов рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати в мінімальну позитивну оцінку числової (рейтингової) шкали.

Сума балів	Значення ЄКТС	Оцінка	Критерій оцінювання	Рівень компетентності
60-63	Е	Достатньо	Студент має певні знання матеріалу, передбаченого робочою програмою, володіє основними положеннями на рівні, який визначається як мінімально допустимий. Правила вирішення практичних завдань з використання м основних теоретичних положень пояснюються з труднощами. Виконання практичних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	Середній, що є мінімально допустимим у всіх складових навчальної дисципліни

Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути:

залік;

стандартизовані тести;

презентації результатів виконаних завдань.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Особиста сфера												
Тема 1. Людина: її характер, помешкання, режим дня. Здоровий спосіб життя.	12		6			6						
Тема 2. Сім'я, родинні стосунки.	12		6			6						
Тема 3. Стосунки у колективі. Стосунки з однолітками: дружба, кохання.	12		6			6						
Тема 4. Дозвілля та відпочинок. Світ захоплень.	12		6			6						
Тема 5. Особисті пріоритети. Плани на майбутнє. Вибір професії.	12		6			6						
Разом за змістовим модулем 1	60		30			30						
Модуль 2												
Змістовий модуль 2. Освітня сфера												
Тема 6. Освіта, навчання, виховання.	12		6			6						
Тема 7. Освітні системи в Україні та закордоном.	12		6			6						
Тема 8. Студентське життя.	12		6			6						
Тема 9. Робота і професія.	12		6			6						
Тема 10. Іноземна мова в житті людини.	12		6			6						
Разом за змістовим модулем 2	60		30			30						
Модуль 3												

Змістовний модуль 3. Публічна сфера												
Тема 11. Людина і довкілля. Природа. Погода.	12		6			6						
Тема 12. Молодь і сучасний світ.	12		6			6						
Тема 13. Покупки. Харчування. Одяг, мода.	12		6			6						
Тема 14. Подорожі, екскурсії, туризм.	12		6			6						
Тема 15. Засоби масової інформації.	12		6			6						
Тема 16. Життя в країнах, мову яких вивчають. Традиції та звичаї. Свята, пам'ятні дати, події. Україна у світовій спільноті.	12		6			6						
Тема 17. Культура та мистецтва. Література, живопис, музика, кіно, телебачення. Бібліотеки, музеї та виставки.	12		6			6						
Тема 18. Спорт.	12		6			6						
Тема 19. Наука. Науково-технічний прогрес. Видатні діячі науки.	12		6			6						
Тема 20. Права та обов'язки людини. Міжнародні організації, міжнародний рух.	12		6			6						
Разом за змістовим модулем 3	120		60			60						
Разом	240		120			120						

ГРАМАТИЧНИЙ ІНВЕНТАР

АНГЛІЙСЬКА МОВА

Іменник

Граматичні категорії (однина та множина, присвійний відмінок). Іменникові словосполучення. Лексичні класи іменників (власні та загальні назви: конкретні, абстрактні іменники, речовини, збірні поняття).

Артикль

Означений і неозначений.

Нульовий артикль.
 Прикметник
 Розряди прикметників.
 Ступені порівняння прикметників.
 Числівник
 Кількісні, порядкові та дробові числівники.
 Займенник
 Розряди займенників.
 Дієслово
 Правильні та неправильні дієслова.
 Спосіб дієслова.
 Часо-видові форми.
 Модальні дієслова.
 Дієслівні форми (інфінітив, герундій, дієприкметник).
 Конструкції з дієслівними формами (складний додаток, складний підмет, складний присудок).
 Прислівник
 Розряди прислівників.
 Ступені порівняння прислівників.
 Прийменник
 Типи прийменників.
 Сполучники
 Види сполучників.
 Речення
 Прості речення.
 Складні речення.
 Безособові речення.⁵
 Умовні речення (0, I, II, III типів). Пряма й непряма мова. Словотвір.

НІМЕЦЬКА МОВА

Іменник. Граматичні категорії іменника (рід, число, означений та неозначений артикль).
 Іменники сильної, слабкої та жіночої відміни.
 Утворення множини іменників.
 Відмінювання іменників (4 відмінки). Питальні слова.
 Прикметник. Граматичні категорії прикметника.
 Відмінювання. Сильна, слабка та мішана відміна прикметників.
 Ступені порівняння прикметників. Синтаксична функція змінної та незмінної форм суперлативу.
 Субстантивовані прикметники.
 Числівник.
 Кількісні числівники.
 Утворення порядкових числівників.
 Дробові числівники.
 Займенник.
 Розряди займенників.
 Відмінювання усіх розрядів займенників.
 Дієслово.
 Слабкі та сильні дієслова. Зміна кореневої голосної у теперішньому часі *Präteritum* у сильних дієсловах.
 Три форми дієслова.
 Субстантивовані дієслова.

Зворотні дієслова.
 Допоміжні дієслова.
 Модальні дієслова.
 Можливість заміни у реченні модального дієслова müssen конструкцією haben/sein + zu + Infinitiv.
 Інфінітив активного стану з часткою zu та без zu.
 Інфінітивні конструкції: um ... zu + Infinitiv; statt... zu + Infinitiv, ohne ... zu + Infinitiv; haben/sein + zu + Infinitiv.
 Дієслово lassen.
 Дієприкметник I, II.
 Складний минулий час Perfekt.
 Утворення Partizip II, правила використання допоміжного дієслова haben/sein.
 Простий минулий час Präteritum.
 Давноминулий час Plusquamperfekt. Випадки використання.
 Майбутній час Futur I, II
 Наказовий спосіб дієслів Imperativ.
 Умовний спосіб.
 Умовний спосіб Konjunktiv I (непряма мова).
 Умовний спосіб Konjunktiv I (непряма мова з модальними дієсловами). Форми минулого часу Perfekt та Plusquamperfekt активного стану з модальними дієсловами.
 Konjunktiv II. Заміщення умовного способу Konjunktiv II формою würde + Infinitiv. Konjunktiv II у нереальних умовних підрядних реченнях.
 Пасивний стан. Пасив дії та пасив стану.
 Інфінітив пасивного стану.
 Пасивний стан з модальними дієсловами.
 Безособовий пасив.
 Прислівник.
 Ступені порівняння.
 Займенникові прислівники.
 Прийменник.
 Прийменники з Akkusativ. Прийменники з Dativ.⁷
 Прийменники з Dativ/Akkusativ.
 Прийменники з Genitiv.
 Речення як синтаксична одиниця.
 Поняття рамкової конструкції.
 Прості та складні речення (паратакис та гіпотакис).
 Складносурядні речення. Порядок слів.
 Складносурядне речення з подвійними сполучниками entweder ... oder, nicht nur ... sondern auch, weder ... noch, sowohl ... als auch, bald ... bald.
 Складнопідрядні речення. Порядок слів у гіпотакисі.
 Типи складнопідрядних речень

ФРАНЦУЗЬКА МОВА

Іменник
 Граматичні категорії іменника (рід, число). Артикль
 Означені артиклі.
 Неозначені артиклі.
 Частковий артикль.
 Прикметник
 Граматичні категорії прикметника (рід, число). Присвійні прикметники.
 Вказівні прикметники.

Ступені порівняння прикметників.

Числівник

Кількісні числівники.

Порядкові числівники.

Займенник

Особові займенники.

Наголошені займенники.

Питальні займенники.

Неозначені займенники.

Неозначений займенник *on*.

Займенники в ролі прямого й непрямого додатків. Займенники *en* та *y*.

Відносні займенники.

Дієслово

Ствердна форма. Заперечна форма. Питальна форма Часові форми дійсного способу дії (Indicatif).

Часові форми умовного способу дії (Conditionnel). Subjonctif.

Наказовий спосіб дії (Impératif).

Герундій.

Дієприкметник.

Пасивний стан.

Узгодження часових форм у складних реченнях.

Прислівник

Прислівники частоти.

Кількісні прислівники.

Прислівники способу дії.

Прислівники часу.

Утворення прислівників із суфіксом *-ment*. Ступені порівняння прислівників. Прийменник

Прийменники місця. Прийменники часу. Сполучник

Сполучники сурядності.

Сполучники підрядності.

Методи контролю

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них:

– при семестровому контролі у вигляді диференційованого заліку на поточний контроль може бути відведено від 70 до 100 балів (для допуску до диференційованого заліку необхідно мати не менше 35 балів поточної успішності).

1. Поточний контроль. Бали, отримані впродовж семестру, за видами навчальної діяльності розподіляються наступним чином (розподіл орієнтовний):

- робота на практичних заняттях (відповіді, виконання практичних завдань, а в разі їх пропусків з поважної причини – індивідуальні співбесіди на консультаціях за темами відповідних занять) – до 50 (70-100) балів.

Присутність на практичних заняттях не оцінюється в балах. Пропуски занять підлягають обов'язковому відпрацюванню в індивідуальному порядку під час консультацій. Пропущене заняття має бути відпрацьоване впродовж двох наступних тижнів, при тривалій відсутності студента на заняттях з поважної причини встановлюється індивідуальний графік відпрацювання пропусків, але не пізніше початку екзаменаційної сесії.

Студент, який повністю виконав програму навчальної дисципліни і отримав достатню рейтингову оцінку (не менше 35), допускається до підсумкового контролю з дисципліни.

2. Підсумковий контроль Підсумковим контролем є диференційований залік. Він здійснюється відповідно до вимог «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки з граматики англійської мови для студентів усіх спеціальностей, Кузьміна С.В., Ткаченко Н.Г.
2. Методичні вказівки для студентів I курсу всіх факультетів та спеціальностей денної форми навчання із дисципліни «Англійська мова» на тему «Житло», Морозова О. Л., Півень С.І.
3. Методичні вказівки з дисципліни «Іноземна мова» (англійська) на тему: «Telephoning» для I курсу денної форми навчання усіх спеціальностей, Балацька О. Л.

Рекомендована література

Базова

1. Волина С.А., Воронина Г.Б., Карпова Л.М. Zeit für Deutsch 1. – М.: Ин. язык, 2003. — 752 с.
2. Гінка Б.І. Скарбничка з германістики: Посібник-порадник для германістів. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2007. – 352 с.
3. Завьялова В., Ильина Л. Практический курс немецкого языка. – М.: Лист Нью, 2003. – 880 с.
4. Постнікова О.М. Німецька мова: Розмовні теми. – Київ: А.С.К., 2001. – 400 с.
5. Прискорений курс англійської мови. Підручник/Л.Ю. Куліш/4-е видання. К.: «Чумацький шлях», 2001.
6. Шпак В.К.; ред. Англійська для економістів і бізнесменів: підручник.-К.
7. Dufour M., Mainguet J., Mottironi E., Opatski S., Perrard M., Tabareau G. Editio. Méthode de français. Niveau B1. Paris : Les Editions Didier, 2018. 225 p.
8. Dreyer – Schmitt. Совершенствуем знание немецкого языка. Грамматика с упражнениями и ключами. Русская редакция Петренко О.В. – К.: Методика, 336 с.
9. Grammatik der deutschen Gegenwartssprache: Band 4. – Mannheim, Leipzig, Wien, Zürich: Dudenverlag, 1998. – 912 S.
10. Reimann, Monika. Grundstufen-Grammatik für Deutsch als Fremdsprache: Erklärungen und Übungen. – Ismaning: Max Hueber Verlag, 2000. – 239 S.
11. Evans, Virginia. Round-Up 3. English Grammar Book. Oxford, 2017.
12. Heu E., Mainguet J., Mottironi E., Opatski S., Perrard M. Editio. Cahier d'activités. Niveau B1. Paris : Les Editions Didier, 2018. 144 p.
13. Heu-Boulhat E., Mabilat J.-J. Editio. Méthode de français. Niveau B2. Paris : Les Editions Didier, 2015. 225 p.
14. Heu E., Mabilat J.-J. Editio. Cahier d'activités. Niveau B2. Paris : Les Editions Didier, 2015. 116 p.
15. Soars L., J. New Headway. Pre-Intermediate. Student's Book. Oxford, 2017.
16. Soars L., J. New Headway. Pre-Intermediate. Workbook. Oxford, 2017.
17. Soars L., J. New Headway. New Intermediate Student's Book. Oxford, 2017.
18. Soars L., J. New Headway. New Intermediate. Workbook. Oxford, 2017.
19. Soars L., J. New Headway. Intermediate. Student's Book. Oxford, 2017.
20. Soars L., J. New Headway. Intermediate. Workbook. Oxford, 2017.
21. Soars L., J. New Headway. Upper-Intermediate. Student's Book. Oxford, 2017.
22. Soars L., J. New Headway. Upper-Intermediate. Workbook. Oxford, 2017.

Допоміжна

1. Алиева С. К. Грамматика немецкого языка в таблицах, схемах, рисунках. – Москва «Лист Нью», 2003. – 96 с.

2. Англо-український словник, українсько-англійський словник. / Близько 500 000 од. пер. / Бусел В.; Перун, 2010. 1568 с.
3. Англо-український словник — English-Ukrainian Dictionary. Близько 120000 слів: у 2-х томах / Уклад. М. І. Балла. Київ: Освіта, 1996. 1464 с.
4. Англо-український словник: більше 100 000 слів (350 000 варіантів перекладу) /за ред. проф. Гороть Є. І. Вінниця: Нова Книга, 2006. 1700 с.
5. Англо-український фразеологічний словник: близько 30 000 фразеологічних виразів / Уклад. К. Т. Баранцев. Київ: Знання, 2005 . 1056 с.
6. Бадан А.А., Царьова С.О. Англійська мова для спеціальностей: економіка та інформаційні технології: Навчально-методичний посібник. – Вінниця: Нова книга, 2004.
7. Бибин О. Базовый курс немецкого языка для студентов факультетов иностранных языков. Часть 1. – СПб.: «Издательство Союз», Издательство РГПУ им. А.И.Герцена, 2000. – 384 с.
8. Бориско Н.Ф., Бессмертная Н.В., Красовская Н.А. Deutsch intensiv: Интенсивный курс немецкого языка. – К.: „А.С.К.”, 2001. – 400 с.
9. Бонк Н.А.; Котий Г.А.; Лукьянова Н.А. Учебник английского языка. В 2 ч. Часть 1.-М.:ГИС. 2001, 639 с.
10. Бонк Н.А.; Котий Г.А.; Лукьянова Н.А. Учебник английского языка. В 2 ч. Часть 2. М.:ГИС.2001, 511 с.
11. Бориско Н.Ф. Бизнес-курс немецкого языка.-Словарь-справочник.-Киев: Логос 1998, 352с.
12. Борковский А.Б. Словарь по программированию=Dictionary of programming: англ., рус., нем., франц.- М.,Ж: Рус.яз
13. Девекин. Грамматика по немецкому языку. М. 1997, 246с.
14. Ділові проекти (Business Projects). Підручник з ділової англійської мови для студентів вищих закладів освіти та факультетів економічного профілю. Книга для студента та Робочий зошит / О.Б.Тарнопольський, С.П.Кожушко та ін. – Київ: ІНКІОС.
15. Крючков Г.Г. Прискорений курс французької мови. К.: Вища школа. 1994, 320с.
16. Немецко-русский словарь. 20 тис./ под ред. И.В. Рахманова. 1981. 560с.
17. Новий українсько-англійський словник / Є.І. Гороть, С.В. Гончарук, Л.К. Малімон, О.О. Рогач. — Луцьк : Вежа-Друк, 2016. — 700 с.
18. Русско-немецкий словарь: 22 тис./ под ред. А.А. Лепинга.М.: Русский язык. 1986, 528с.
19. Русско-французский словарь. 23 тис. слов/под ред. Потоцкой В.В. М.: Советская энциклопедия. 1988, 678с.
20. Самуэльян. English for Banking. М. 1997, 256с.
21. Українсько-англійський словник: близько 200 000 слів /за ред. проф. Гороть Є. І. Вінниця: Нова Книга, 2009. 1040 с.
22. Французско-русский словарь. 25 тис. слов/под ред. В.В. Потоцкой. М.: Советская энциклопедия, 1988, 652с.
23. Шпак В.К.; ред. Англійська для економістів і бізнесменів: підручник. К. 2000, 224 с.
24. Dreyer – Schmitt. Lehr- und Übungsbuch der deutschen Grammatik- Neubearbeitung. – Ismaning: Max Hueber Verlag, 2004. – 360 S.
25. Evans V. Round Up 3. – London: Longman, 2016.
26. Evans V. Round Up 5. – London: Longman, 2016.
27. Grégoire M., Thiévenaz O. Grammaire progressive du français. Intermédiaire. Paris, 2017. 281 p.
28. Murphy R. English Grammar in Use / Raymond Murphy. Cambridge: Cambridge UP, 2018.

Інформаційні ресурси

1. Програма єдиного вступного іспиту з іноземних мов (затверджено: Наказ МОН України від 28 березня 2019 року № 411).
2. Робоча програма навчальної дисципліни «Англійська мова. Компетенції: Grammar, Reading» для студентів денної та заочної форм навчання. Полтава, 2019 року. (Електронна версія в електронній бібліотеці ПолтНТУ).

3. Комарова О.І. Кафедра іноземної філології та перекладу (2016). Робоча програма навчальної дисципліни «Професійне спілкування англійською мовою» для студентів напряму підготовки 6.050101 Комп'ютерні науки

4. Демченко Н.О., Стрілець В.В. Кафедра іноземних мов. Посібник з граматики для студентів 1-го та 2-го курсу груп з поглибленим вивченням англійської мови всіх факультетів та спеціальностей денної форми навчання. – Полтава: ПолтНТУ, 2003. -33 с.

5. Офіційний сайт Французького Інституту в Україні <https://institutfrancais-ukraine.com>

6. Getting on in English (Intermediate). Спілкуємося англійською мовою (середній рівень): Навчальний посібник / За редакцією І. Байбакової, О. Гасько, М. Федоришина. – Львів: Видавництво “Растр - 7”, 2006. – 235 с.